

Gastro- en colonoscopie

Inhoud

Inleiding	3
Endoscoop	3
Algemene voorzorgsmaatregelen	3
Vorbereidingen	4
Vorbereiding bij onderzoek tussen 9.30 en 12.30 uur	5
Vorbereiding bij onderzoek tussen 13.00 en 16.30 uur	5
Dag van het onderzoek	6
Locatie	6
Afdeling Dagverpleging	6
Het onderzoek	7
Na het onderzoek	7
Wanneer contact opnemen?	8
Uitslag	8
Samenvatting	8

Inleiding

U krijgt binnenkort twee onderzoeken achter elkaar; een gastroscopie en een colonoscopie.

Bij een oesophago-, gastro-, duodenoscopie (ook wel gastroscopie genoemd) wordt met behulp van een dunne, flexibele slang (endoscoop) het slijmvlies van de slokdarm, de maag en het eerste gedeelte van de twaalfvingerige darm bekeken.

Bij een colonoscopie wordt de dikke darm (en eventueel het laatste deel van de dunne darm) met een dunne flexibele slang van binnen bekeken.

Endoscoop

Een endoscoop bestaat uit een lange slang met daarin dunne, buigzame glasvezels die licht kunnen geleiden. Via een camerachip worden beelden van de binnenkant van uw darm op een beeldscherm getoond. De kijker wordt via de mond of de anus opgeschoven. De binnenzijde van de darm wordt verlicht. Via de endoscoop kunnen ook foto's worden gemaakt. Zo kunnen achteraf beelden geanalyseerd worden.

Het voordeel van een endoscopie is dat de arts bepaalde afwijkingen zoals ontstekingen, zweertjes, bloedinkjes en gezwellen direct kan zien. Ook is het mogelijk via de endoscoop ingrepen uit te voeren. Zo kunnen stukjes weefsel worden weggenomen voor nader onderzoek (biopsie), een bloeding worden gestelpt, een vernauwing opgeheven of een poliep worden verwijderd. De meeste van deze ingrepen zijn niet pijnlijk.

Algemene voorzorgsmaatregelen

- Inname van antistollingsmiddelen met name fenprocoumon[®] (marcoumar[®]) of acenocoumarol[®] (sintrom[®]) of plavix[®], verhoogt de kans op een bloeding. Het kan echter noodzakelijk zijn dat u deze medicijnen gebruikt. In overleg met uw behandelend arts, huisarts of de trombosedienst wordt bepaald of u het antistollingsmiddel moet blijven gebruiken. Breng uw groene kaart op de dag van het onderzoek mee. Vóór het onderzoek wordt de INR nog bepaald.
- Inname van ijzertabletten dient een week vóór het onderzoek gestaakt te worden. IJzertabletten kleuren de darminhoud zwart en bemoeilijken het onderzoek.
- In verband met de voorbereiding die u moet volgen, is het belangrijk dat u insulinegebruik meldt aan uw behandelend arts of diabetesverpleegkundige. Breng op de dag van het onderzoek de prikpen en bloedglucose-meter mee.

- Meld aan uw behandelend arts als u een pacemaker of inwendige defibrillator heeft. Er zijn dan aanvullende maatregelen nodig.
- Meld aan uw behandelend arts als u mogelijk zwanger bent.

Vorbereidingen

Belangrijke instructies voor schone darmen

Om de dikke darm van binnen goed te kunnen bekijken is het belangrijk dat deze helemaal schoon is. Dit dient u in de dagen voorafgaand aan het onderzoek zelf thuis te doen. De voorbereiding bestaat uit veel drinken, een vezelbeperkt dieet volgen en een laxeermiddel gebruiken. Het moment waarop u start met het laxeermiddel is afhankelijk van het tijdstip van het onderzoek.

Het is belangrijk dat u onderstaande instructies goed opvolgt. Uw darmen zijn schoon als u ziet dat uw ontlasting waterdun, helder en doorzichtig van kleur is, zonder vaste stukjes.

Als tijdens het onderzoek blijkt dat de dikke darm niet schoon is, wordt het onderzoek stopgezet. Het onderzoek wordt dan op een andere datum, na een nieuwe darmreiniging uitgevoerd.

Vezelbeperkt dieet

Twee dagen voor het onderzoek start u met het vezel-beperkt dieet.

Wat mag u **NIET** eten?

- Volkoren graanproducten zoals brood met zaden, volkorenbrood, volkoren en meergranen pasta en zilverrijst;
- Vezelige groenten zoals asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwten, peulvruchten, taugé, maïs, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika en rauwkost;
- Bepaalde fruitsoorten zoals sinaasappel, grapefruit, mandarijnen, kiwi, bramen, druiven, aardbeien en gedroogde vruchten;
- Noten, pinda's en zaden.

Wat mag u **WEL** eten?

- Beschuit, wit of licht bruin brood met margarine of boter, magere vleeswaren, gekookt ei, hagelstag, chocoladepasta, honing, stroop en jam zonder pitjes;
- Zacht, rijp fruit of fruitconserven zonder pitjes, vezels of schil. Appelmoes en vruchtenmoes;
- Soep met stukjes vlees, vermicelli en/of soepballetjes (geen groenten!), aardappelen, witte rijst, pasta, macaroni, licht gebraden mager vlees, vis of kip (zonder vel);
- Gaar gekookte groenten zoals bloemkool, broccoli, worteltjes;
- Vla, pudding, kwark of yoghurt.

Recept Moviprep®

U haalt bij uw eigen apotheek, met het recept dat u gekregen heeft, de Moviprep®. Dit is een laxeermiddel. In de bijsluiter staat een iets andere voorbereiding dan beschreven in deze brochure. Het is de bedoeling dat u de aanwijzingen van deze brochure opvolgt en niet die van de bijsluiter.

Vorbereiding bij onderzoek tussen 9.30 en 12.30 uur

Twee dagen vóór het onderzoek

Vanaf 08.00 uur start u met het vezelbeperkt dieet. U blijft dit volgen tot na het onderzoek.

Avond vóór het onderzoek

- 17.00 - 19.00 uur lichte of vloeibare maaltijd;
- 19.00 - 22.00 uur inname één liter Moviprep® + één liter heldere vloeistof;
- vanaf 22.00 uur rustperiode.

Ochtend van het onderzoek

- U mag geen ontbijt nuttigen;
- 05.00 - 07.00 uur inname één liter Moviprep® + één liter heldere vloeistof;
- Na 07.00 uur dient u nuchter te blijven vanwege het maagonderzoek. U mag dus ook niets meer drinken.

Vorbereiding bij onderzoek tussen 13.00 en 16.30 uur

Twee dagen vóór het onderzoek

Vanaf 08.00 uur start u met het vezelbeperkt dieet. U blijft dit volgen tot na het onderzoek.

Avond vóór het onderzoek

- 17.00 - 19.00 uur lichte of vloeibare maaltijd;
- 19.00 - 22.00 uur heldere vloeistof drinken;
- vanaf 22.00 uur rustperiode.

Ochtend van het onderzoek

- U mag geen ontbijt nuttigen;
- 06.00 - 11.00 uur inname van twee liter Moviprep® + twee liter heldere vloeistof;
- na 11.00 uur dient u nuchter te blijven vanwege het maagonderzoek.

Zoals aangegeven in bovenstaand schema wordt het sterk aangeraden om per liter Moviprep® minstens een liter heldere vloeistof te drinken (zoals water, bouillon, vruchtensap zonder pulp, frisdranken, thee en/of koffie zonder melk en suiker, sportdrink).

Let op. Eet geen vast voedsel meer vanaf het moment dat u de inname van Moviprep® begint tot na het onderzoek. Het is belangrijk dat u alles opdrinkt volgens de voorbereiding, ook als u al eerder vermoedt dat uw darmen schoon zijn.

Dag van het onderzoek

- Neem de dag van opname thuis een douche of bad.
- Als u zich op de dag van het onderzoek ziek voelt, neem dan contact op met de Endoscopieafdeling. Het telefoonnummer vindt u achter in deze brochure.
- Nadat u met de voorbereiding bent begonnen, mag u niet meer eten of roken. Koffie en thee zonder melk en suiker, frisdrank zonder koolzuur (geen vruchtensap) is wel toegestaan, tot aan het tijdstip dat u nuchter moet blijven.
- Breng een lijstje mee met de medicatie die u gebruikt.
- Nagellak (of kunstnagels) is niet toegestaan omdat we een goede doorbloeding moeten kunnen controleren.
- Trek gemakkelijke kleding aan, geen knellende zaken zoals een korset of een step-in.
- Breng geen waardevolle spullen mee. Bij verlies of diefstal kan Zuyderland Medisch Centrum niet aansprakelijk worden gesteld.
- Breng extra ondergoed mee.
- Als u formulieren heeft meegekregen om thuis in te vullen, vergeet deze dan niet mee te brengen.

Locatie

Het onderzoek wordt verricht in Zuyderland Medisch Centrum Heerlen. Op het afgesproken tijdstip meldt u zich bij de afdeling Opname (etage BG, centrale hal).

Afdeling Dagverpleging

Een verpleegkundige van de afdeling Dagverpleging ontvangt u en begeleidt u voor en na het onderzoek. Hij/zij kan u nog een aantal vragen stellen die van belang zijn voor het onderzoek. Vervolgens krijgt u een bed toegewezen. Eventuele contactlenzen of bril dient u op de afdeling te laten.

Als voorbereiding op de ingreep krijgt u een infuusnaaldje ingebracht. De verpleegkundige van de Endoscopieafdeling begeleidt u naar de onderzoeksruimte. Als het onderzoek en de eventuele ingreep klaar zijn, wordt u weer teruggebracht naar de afdeling Dagverpleging. Hier verblijft u nog enige tijd. Als u goed wakker bent, komt de arts nog naar u toe om zijn bevindingen met u door te spreken.

Het onderzoek

Tijdens het onderzoek wordt u begeleid door een verpleegkundige van de Endoscopieafdeling. De verpleegkundige geeft u een drankje om schuimvorming in de maag tegen te gaan. Er kan ook een keelspray worden gegeven, zodat uw keel verdoofd is tijdens het onderzoek.

Om het onderzoek niet te belemmeren of beschadigen aan uw eventuele gebitsprothese te voorkomen, dient u deze uit te doen. Dit geldt ook voor een hoorapparaat in uw linkeroor. Tenslotte krijgt u een ‘bijtring’ in uw mond om zowel uw (eigen)gebit als de scoop te beschermen.

Tijdens de onderzoeken ligt u op uw linkerzij. U krijgt door de MDL-arts via het infuusnaaldje een medicijn toegediend, een “roesje”. Hierdoor ervaart u het onderzoek als minder onaangenaam. Het medicijn maakt u wat slaperig en vermindert uw reactievermogen. Eventueel kan ook nog extra pijnstillende medicatie worden toegediend.

De endoscoop, die voorzien is van verdovende zalf, wordt voorzichtig door de mond naar binnen geschoven. Het inbrengen kan een vervelend gevoel geven. Eenmaal op zijn plaats geeft de scoop bijna geen hinder meer. Uw ademhaling wordt hierdoor op geen enkele manier belemmerd. Tijdens het onderzoek wordt lucht via de scoop ingeblazen. Hierdoor kan een drukkend gevoel in de buik ontstaan. Het onderzoek duurt enkele minuten. Als de arts bepaalde ingrepen moet verrichten, duurt het soms wat langer.

Voor de colonoscopie wordt vervolgens een scoop via de anus naar binnen gebracht. Het inbrengen kan een drukkend gevoel of kramp veroorzaken, ook omdat tijdens het onderzoek lucht in de darm geblazen wordt. Als het erg hinderlijk is, zeg het dan tegen de verpleegkundige. Een colonoscopie duurt ongeveer 15 tot 30 minuten. Als er extra handelingen worden verricht, zoals bijvoorbeeld het verwijderen van poliepen, kan het onderzoek iets langer duren.

Na het onderzoek

- Als de keelverdooving is uitgewerkt mag u weer eten en drinken. Dit duurt maximaal een half uur. Als de verdooving niet is uitgewerkt kan u zich gemakkelijk verslikken.
- Vermijd vette en gekruide maaltijden.
- U heeft misschien een opgeblazen gevoel, dat komt door de lucht die tijdens het onderzoek in uw darm is geblazen. Winden laten of opboeren geeft dan verlichting.
- Uw keel kan wat pijnlijk zijn.

- Als u een kalmerend middel heeft gehad bent u mogelijk wat suf. Dit is ook de reden waarom u de eerste 24 uur na het onderzoek niet zelf aan het verkeer mag deelnemen (autorijden, fietsen, brommer of scooter). Regel daarom dat iemand u naar huis begeleidt en laat van tevoren de arts of verpleegkundige weten dat u begeleiding heeft geregeld.
- Doe het de dag van het onderzoek rustig aan.
- Als tijdens het onderzoek een ingreep heeft plaatsgevonden, kunnen extra controles nodig zijn. De arts bespreekt dit met u.
- Als er bij u poliepen of andere stukjes weefsel zijn verwijderd, kan het zijn dat u de eerste twaalf uur na het onderzoek wat bloed bij de ontlasting heeft.

Wanneer contact opnemen?

Neem, tijdens kantooruren, contact op met de Endoscopieafdeling als:

- u veel bloed verliest (een kopje vol);
- het bloeden aanhoudt;
- u na afloop hevige buikpijn of koorts krijgt (boven 38° C);

Buiten kantooruren neemt u contact op met de Spoedeisende Hulp (**niet met huisarts of huisartsenpost**). De telefoonnummers vindt u op de achterzijde van deze brochure.

Uitslag

Voordat u naar huis gaat bespreekt de arts, die het onderzoek verricht heeft, de bevindingen met u. U krijgt ook een schriftelijk verslag mee voor de huisarts, of de uitslag wordt schriftelijk doorgegeven aan de specialist bij wie u onder behandeling bent. Wanneer er een stukje weefsel is weggenomen, wordt eerst het resultaat van het weefselonderzoek afgewacht; deze uitslag is ongeveer tien dagen later bekend en wordt u medegedeeld bij het eerstvolgende bezoek aan uw specialist of huisarts.

Samenvatting

- Als u antistollingsmiddelen en/of insuline gebruikt, overleg een week van tevoren met uw behandelend arts (of huisarts) of met de trombosedienst.
- Als u ijzertabletten gebruikt, stop hier een week voor het onderzoek mee.
- Als u een pacemaker of inwendige defibrillator heeft, overleg dan met uw behandelend arts of pacemaker-centrum.
- Ook bij (mogelijke) zwangerschap dient u eerst te overleggen.
- Het is belangrijk dat u de instructies met betrekking tot de voorbereidingen nauwgezet opvolgt.
- Breng extra ondergoed mee.

- De onderzoeken samen duren ongeveer 35 minuten, maar door de voorbereidingen van het onderzoek en het “roesje” dient u rekening te houden met een verblijf van enkele uren.
- Een opgeblazen gevoel na het onderzoek is heel normaal; winden laten of opboeren helpt.
- U mag na het onderzoek niet alleen naar huis gaan en u mag de eerste 24 uur niet aan het verkeer deelnemen. Zorg voor vervoer naar huis.
- Als u vragen en/of klachten heeft, dan kunt u altijd telefonisch contact opnemen.

Zuyderland Medisch Centrum Heerlen

Afdeling Opname (045) 576 78 00

Endoscopieafdeling 576 62 78

Diabetesverpleegkundige 576 65 77

Spoedeisende Hulp 576 72 00

(buiten kantooruren)

www.zuyderland.nl